ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 28.3.2022 г.
COM(2022) 127 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА И ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ

относно прилагането на Регламент (ЕС) № 606/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 12 юни 2013 година относно взаимното признаване на мерки за осигуряване на защита по граждански дела

1. ВЪВЕДЕНИЕ

1.1. Контекст

Регламент (ЕС) № 606/2013 относно взаимното признаване на мерки за осигуряване на защита по граждански дела[1] („Регламентът“) допълва Директива 2011/99/ЕС относно европейската заповед за защита[2] („Директивата“). И двата акта са част от един законодателен пакет. Регламентът е приет на 12 юни 2013 г. въз основа на член 81, параграф 2, букви а), д) и е) от Договора за функционирането на Европейския съюз.

Директивата и Регламентът, заедно с Директива 2012/29/ЕС за установяване на минимални стандарти за правата, подкрепата и защитата на жертвите на престъпления[3] („Директивата за правата на жертвите“), образуват съгласуван набор от мерки. Това укрепва правата и защитата на жертвите и потенциалните жертви на престъпления при пътуване или преместване в друга държава членка.

Директивата и Регламентът са насочени към постигане на тази цел, като с тях се предоставя правно основание на компетентните органи в държавите членки да признават заповедите за защита, издадени в друга държава членка. Съгласно тази правна рамка всички държави членки трябва да признават и изпълняват както заповедите за защита по наказателни дела, така и мерките за осигуряване на защита по граждански дела, издадени в друга държава членка.

Съгласно изискването по член 21 от Регламента с настоящия доклад се оценява неговото прилагане. Европейската комисия трябва също така да представи доклад за прилагането на Регламента на Европейския парламент, Съвета и Европейския икономически и социален комитет, като при необходимост докладът се придружава от предложения за изменение. Въпреки че докладът трябваше да бъде представен до 11 януари 2021 г., избухването на пандемията от COVID-19 през първата половина на 2020 г. постави Комисията под безпрецедентен натиск да разгледа спешни документи, свързани с COVID-19. Това забави оценката и нейното публикуване.

Регламентът допълва Директивата, за да се гарантира, че няма правни пропуски в рамката на ЕС за взаимното признаване на мерките за защита на жертвите на престъпления. Следователно настоящият доклад трябва да се чете заедно с доклада относно прилагането на Директивата, който Комисията публикува на 11 май 2020 г.[4] Заедно докладите дават цялостна представа за минималните правила, които се прилагат в целия ЕС относно транснационалното признаване

---

1 Регламент (ЕС) № 606/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 12 юни 2013 година относно взаимното признаване на мерки за осигуряване на защита по граждански дела (ОВ L 181, 29.6.2013 г., стр. 4).

2 Директива 2011/99/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 година относно европейската заповед за защита (ОВ L 338, 21.12.2011 г., стр. 2).

3 Директива 2012/29/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 година за установяване на минимални стандарти за правата, подкрепата и защитата на жертвите на престъпления и за замяна на Рамково решение 2001/220/ПВР на Съвета (ОВ L 315, 14.11.2012 г., стр. 57).

4 Доклад на Комисията до Европейския парламент и Съвета относно прилагането на Директива 2011/99/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 година относно европейската заповед за защита, (COM(2020) 187 final, 11 май 2020 г.)

и изпълнение на мерките за осигуряване на защита от компетентните органи в държавите членки.

1.2. Цел и основни елементи на Регламента

Регламентът има за цел да се гарантира, че физическо лице, което се ползва от мярка за осигуряване на защита по гражданско дело в една държава членка, може да продължи да се ползва от тази защита при преместване или пътуване в друга държава членка. Същевременно Регламентът има за цел да се защити правото на защита на лицето, създаващо заплаха.

Следователно с Регламента се установяват правила за взаимното признаване на мерките за осигуряване на защита, постановени в държавите членки. С тези правила се осигурява възможност на компетентните органи да гарантират непрекъсната защита в целия ЕС, като използват прост и бърз механизъм.

Регламентът се прилага по отношение на национални мерки за осигуряване на защита по граждански дела, постановени като част от граждански и административни производства. По-конкретно той се прилага по отношение на мерки, с които се налагат задължения на лице, създаващо заплаха за физическата или психическата неприкосновеност на друго лице, и имат за цел да се осигури защита на това друго лице. Регламентът се прилага по отношение на всички жертви. Той обхваща трите най-често срещани вида национални мерки за осигуряване на защита:

- забрана или регламентиране на посещаването на мястото, където лицето, което се ползва от защита, пребивава, работи или което редовно посещава, или където редовно пребивава;
- забрана или регламентиране на контактите под каквато и да е форма с лицето, което се ползва от защита; и
- забрана или регламентиране на приближаването на по-малко от определено разстояние до лицето, което се ползва от защита.

Мерките за осигуряване на защита са насочени най-вече към предотвратяване на всяка форма на:

- насилие, основано на пола;
- домашно насилие; или
- насилие при близки взаимоотношения, като физическо насилие, тормоз, сексуална агресия, преследване, сплашване или други форми на непряка принуда.

Жертвите на такива престъпления са особено изложени на вторично и повторно виктимизиране, сплашване и отмъщение. На практика основно жените се ползват от мерките за защита.

Заповедите за защита обикновено водят до относително ограничено нарушаване на свободата на движение на лицето, създаващо заплаха. Издаването и контролът на заповеди за защита обикновено не включват

значителни финансови инвестиции. Въпреки това те могат да помогнат за намаляване и предотвратяване на насилието[5].

На практика лицето, което се ползва от защита съгласно една или повече национални мерки за защита („лицето, което се ползва от защита“), отправя искане до органа на държавата членка, в която са постановени мерките за осигуряване на защита („издаващият орган“). Ако искането бъде удовлетворено, издаващият орган в тази държава членка („държавата членка по произход“) издава удостоверение. След това издаващият орган изпраща това удостоверение до компетентния орган на друга държава членка („сезираната държава членка“), за да бъдат признати и изпълнени мерките за осигуряване на защита на територията на сезираната държава членка. Компетентният орган на сезираната държава членка може да приеме всяка мярка, налична съгласно националното му законодателство в подобен случай, за да продължи защитата на лицето, което се ползва от защита, на територията на сезираната държава членка. Сезираната държава членка трябва да осигури на жертвата същото ниво на защита, което би предоставила на собствените си граждани в подобна ситуация.

Удостоверението относно мерките за осигуряване на защита по граждански дела е под формата на многоезичен стандартен формуляр, приет с последващ акт за изпълнение[6]. Другите държави членки трябва да признаят това удостоверение без допълнителна проверка. Удостоверението трябва да има пряка изпълнителна сила, което означава, че лицето, което се ползва от защита, може да се позове пряко на мерките за осигуряване на защита пред органите на сезираната държава членка.

От 11 януари 2015 г. Регламентът се прилага пряко във всички държави членки с изключение на Дания.

1.3. Цел и обхват на доклада

Анализът на Комисията се основава предимно на пряка информация от държавите членки. Комисията извлече първични данни от съобщенията на държавите членки съгласно член 18, параграф 1. Тези съобщения съдържат информация относно компетентните органи и езиците, които се приемат за целите на Регламента. Освен това Комисията разгледа отговорите на въпросник относно прилагането на Регламента след влизането му в сила. Комисията е изпратила този въпросник до компетентните органи в държавите членки през юли 2021 г. и 19 държави членки са представили отговори. 16 от всички държави членки са потвърдили, че техните правни системи дават възможност за постановяване и изпълнение на мерки за осигуряване на защита по граждански дела. Комисията събра допълнителна информация относно компетентните органи в държавите членки чрез портала e-Justice.

За изготвяне на настоящия доклад Комисията използва две допълнителни проучвания като допълнение към данните, предоставени от държавите членки.

---

5 van der Aa, S., Niemi, J., Sosa, L., Ferreira, A., Baldry, A., *Установяване на законодателството и оценка на въздействието на заповедите за защита в европейските държави членки*, 2015 г.

6 Регламент за изпълнение (ЕС) № 939/2014 на Комисията от 2 септември 2014 г. за установяване на удостоверенията, посочени в членове 5 и 14 от Регламент (ЕС) № 606/2013 на Европейския парламент и на Съвета относно взаимното признаване на мерки за осигуряване на защита по граждански дела (ОВ L 263, 3.9.2014 г., стр. 10).

По-конкретно Комисията използва информация от проучване, публикувано от Европейския парламент през 2017 г. Проучването се отнася до функционирането на взаимното признаване на мерките за осигуряване на защита по граждански дела като част от оценката за прилагането на Директивата[7]. Комисията също така използва информация и от окончателното проучване по проекта POEMS, финансиран по програма „Дафне“ на Комисията в периода между 2012 г. и 2014 г. Проучването се отнася до установяване на законодателството и оценка на въздействието на заповедите за защита в държавите членки[8].

Настоящият доклад се съсредоточава основно върху разпоредбите, които формират същината на Регламента и са от решаващо значение за безпрепятственото функциониране на взаимното признаване на мерките за осигуряване на защита по граждански дела в целия ЕС.

Тези разпоредби включват задължението да се уведомяват видовете органи, които са компетентни по въпросите, попадащи в обхвата на Регламента, като се уточняват:

- органите, които са компетентни да издават удостоверения за мерки за осигуряване на защита по граждански дела;
- органите, пред които трябва да се предяви мярка за осигуряване на защита, постановена в друга държава членка (и които са компетентни за изпълнението на такава мярка);
- органите, които са компетентни да направят приспособяването на мерките за осигуряване на защита; и
- органите, до които трябва да се подаде искане за отказ на признаване.

В настоящия доклад също така се разглеждат:

- езиковият режим на държавите членки;
- задължението за зачитане на правото на защита на лицето, създаващо заплаха;
- издаването, обработването и изпращането на удостоверенията за мерки за осигуряване на защита; и
- поправянето и оттеглянето на удостоверенията за мерки за осигуряване на защита.

2. ОБЩА ОЦЕНКА

В доклада са включени всички държави членки, които са обвързани от Регламента[9].

---

7 Служба на Европейския парламент за парламентарни изследвания, *Европейска заповед за защита — проучване*, PE 603.272, септември 2017 г. (http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/603272/EPRS_STU(2017)603272_EN.pdf).

8 van der Aa, S. et al., op. cit.

9 В доклада не е включено Обединеното кралство, тъй като данните относно прилагането на Регламента за целите на аналитичната част на доклада са събрани след като тази държава

Издаващите органи в държавата членка на произход могат да постановят мерки за осигуряване на защита по граждански дела, например забрана на приближаването на по-малко от определено разстояние до друго лице. Съгласно съображение 14 от Регламента сезираната държава членка трябва да признае такива мерки като мерки за осигуряване на защита по граждански дела.

Освен това понятието „граждански дела“ следва да се тълкува самостоятелно. Органът, който постановява мярка за осигуряване на защита, може да бъде от гражданско, административно или наказателно естество. Това естество обаче не е определящо, когато се преценява дали мярката за осигуряване на защита има граждански характер, доколкото самото решение се отнася до граждански дела (съображение 10).

Регламентът е съобразен с различните правни традиции на държавите членки и не засяга националните системи за постановяване на мерки за осигуряване на защита. Това означава, че Регламентът не задължава държавите членки да изменят националните си системи, за да могат да постановяват и изпълняват мерки за защита по граждански дела. Регламентът също така не задължава държавите членки да въведат мерки за осигуряване на защита по граждански дела за целите на прилагането на Регламента (съображение 12).

Комисията е получила потвърждение от 16 държави членки, че техните правни системи дават възможност за постановяване и изпълнение на мерки за осигуряване на защита по граждански дела. 4 от всички държави членки са потвърдили, че не дават възможност за мерки за осигуряване на защита по граждански дела или за удостоверения по смисъла на Регламента. Комисията е отчела тези факти при изготвянето на доклада.

В резултат на това докладът отразява ситуацията в държавите членки, доколкото Регламентът е приложим по отношение на тях на практика. В доклада също така е взето предвид и съображение 12 от Регламента.

В окончателния доклад по проекта POEMS от 2015 г.[10] и проучването на Европейския парламент от 2017 г.[11] се установява, че всички държави членки предвиждат някаква форма на заповеди за осигуряване на защита по наказателни или граждански дела. И при двете проучвания обаче е установено, че законите за заповедите за защита и нивата на защита се различават значително в ЕС и следователно могат да попречат на безпрепятственото функциониране на Директивата и Регламента, които заедно съставляват правната рамка на ЕС.

Изглежда, че повечето държави членки предпочитат система, при която мерките за осигуряване на защита се постановяват след наказателно, гражданско или административно производство. В други държави членки жертвите могат да се ползват от комбинация от граждански и наказателни мерки.

В определени случаи за компетентните органи в държавите членки може да бъде трудно да определят дали се прилага Директивата или Регламентът.

напусна ЕС и след изтичане на преходния период, в който Регламентът все още се е прилагал в Обединеното кралство.

10 van der Aa, S. et al., op. cit.

11 Служба на Европейския парламент за парламентарни изследвания, op. cit.

Такава ситуация е вероятно да възникне, когато една заповед за защита включва няколко мерки от различно естество (гражданско, административно или наказателно).

Следователно, както с окончателния доклад по проект POEMS от 2015 г., така и с проучването на Европейския парламент от 2017 г., се установява, че на практика съществуват значителни различия в ЕС при използването и прилагането на мерки за осигуряване на защита по граждански и наказателни дела.

3. СПЕЦИФИЧНА ОЦЕНКА

3.1. Компетентни органи (член 18, параграф 1, буква а)

Съгласно член 18, параграф 1, буква а) от Регламента от държавите членки се изисква да съобщят на Комисията кои органи са компетентни по въпросите, попадащи в обхвата на Регламента. До юли 2015 г. всички държави членки, обвързани от Регламента, с изключение на една, са съобщили необходимата информация на Комисията.

Съгласно член 5, параграф 1 от Регламента при поискване от страна на лицето, което се ползва от защита, издаващият орган на държавата членка по произход трябва да издаде удостоверението, като за целта използва многоезичния стандартен формуляр. Съгласно член 18, параграф 1, буква а), подточка i) от Регламента от държавите членки се изисква да съобщят на Комисията категориите органи, които са компетентни за постановяване на мерките за осигуряване на защита и за издаване на удостоверения.

20 от всички държави членки, по отношение на които се прилага Регламентът, са съобщили, че органите, компетентни да постановяват и издават мерки за осигуряване на защита по граждански дела, са компетентни съдилища на географски принцип. Те включват първоинстанционни съдилища, апелативни съдилища и върховни съдилища. 5 от всички държави членки изрично са посочили семейните съдилища или брачните колегии на съдилищата, а 1 държава членка е посочила трудов съд. Освен това 4 държави членки са съобщили, че прокурорите също са компетентни.

За да се вземат предвид различните видове органи, които постановяват мерки за осигуряване на защита по граждански дела в държавите членки, Регламентът се прилага по отношение на решенията както на съдебните, така и на административните органи. Въпреки това административните органи трябва да предоставят гаранции по отношение на своята безпристрастност и правото на страните на съдебен контрол. Това също така означава, че полицейските органи не могат да бъдат издаващи органи (съображение 13). Една държава членка е съобщила на Комисията, че компетентен орган е кметът на даден град. Друга държава членка е съобщила, че полицията, в качеството си на орган с правомощия на държавна администрация, може да постановява временни превантивни мерки за ограничаване и да издава удостоверения.

Съгласно член 18, параграф 1, буква а), подточка ii) от Регламента от държавите членки се изисква да съобщят на Комисията видовете органи:

- пред които трябва да се предяви мярка, постановена в друга държава членка; и/или

- които са компетентни за изпълнението на такава мярка.

12 от всички държави членки са определили съдилища, които, с изключение на едно, са изрично определени компетентни съдилища на географски принцип, като районни съдилища, градски съдилища или окръжни съдилища. В 3 държави членки са компетентни прокурорите, а в 4 други — съдебните изпълнители. Също така 8 държави членки включват правоприлагащите органи при изпълнението на мерки за осигуряване на защита. Изглежда, че в 2 държави членки полицейските органи носят пряка отговорност за признаването на удостоверения и изпълнението на мерки за осигуряване на защита.

Съгласно член 18, параграф 1, буква а), подточка iii) от Регламента от държавите членки се изисква да съобщят на Комисията видовете органи, които са компетентни да направят приспособяването на мерките за осигуряване на защита. 18 от всички държави членки изрично са определили компетентните съдилища на географски принцип, като районни съдилища, градски съдилища, окръжни съдилища, или председателя на местния правораздавателен орган. Освен това 3 държави членки са определили съдилищата или първоинстанционните съдилища по принцип, 2 държави членки са определили прокурорите, а други 2 — съдебните изпълнители.

В заключение, съгласно член 18, параграф 1, буква а), подточка iv) от Регламента от държавите членки се изисква да съобщят на Комисията видовете органи, до които трябва да се подаде искане за отказ на признаване (и изпълнение). 17 от всички държави членки изрично са определили компетентните съдилища на географски принцип. От друга страна, 4 държави членки са съобщили други видове съдилища, като първоинстанционни съдилища, съдилища за леки престъпления и апелативни съдилища.

3.2. Езиков режим (член 18, параграф 1, буква б), член 16, член 4, параграф 2, буква в) и член 5, параграф 3)

При необходимост лице, което се ползва от защита и желае да се позове на мярка за осигуряване на защита в сезирана държава членка, трябва да предостави на компетентния орган превод на удостоверението (член 4, параграф 2, буква в). Лицето, което се ползва от защита, може да поиска от държавата членка на произход да предостави такъв превод (член 5, параграф 3).

Удостоверението трябва да бъде преведено на един от официалните езици на сезираната държава членка или на всеки друг официален език на ЕС, който тази държава членка е посочила, че може да приеме (член 16, параграф 1). За държавите членки беше определен срок до 11 юли 2014 г. да съобщят тази информация на Комисията (член 18, параграф 1, буква б). 8 от всички държави членки са спазили този краен срок. До юли 2015 г. всички държави членки, обвързани от Регламента, с изключение на една, са съобщили необходимата информация на Комисията.

3 от всички държави членки приемат входящи удостоверения на английски език и 1 е съобщила на Комисията, че едно от нейните окръжни съдилища приема входящи удостоверения на италиански език. Също така 2 държави членки приемат входящи удостоверения на допълнителни езици на принципа на взаимно признаване.

3.3. Процесуални гаранции за лицето, създаващо заплаха (членове 6, 11, 12 и 13)

В Регламента се предвиждат специфични мерки, за да се гарантира, че ако лице, което се ползва от защита, поиска издаване на удостоверение, правото на защита на лицето, създаващо заплаха, не се нарушава (член 6). По-специално компетентният орган трябва да провери дали лицето, създаващо заплаха:

- е уведомено за мярката за осигуряване на защита (или за нейното приспособяване, в съответствие с член 11, параграф 3);
- е уведомено за започването на процедурата; или
- има право да обжалва мярката за осигуряване на защита в държавата членка на произход.

В 5 държави членки лицето, създаващо заплаха, се уведомява за мярката за осигуряване на защита лично, от съдебен изпълнител или от длъжностно лице от съда.

В 2 държави членки лицето се уведомява лично или с препоръчано писмо с обратна разписка. В 1 държава членка това се прави само с препоръчано писмо с обратна разписка. В 1 държава членка уведомяването се извършва писмено в повечето случаи (по електронен път или с препоръчано писмо с обратна разписка). Ако лицето, създаващо заплаха, присъства на съдебното заседание, информацията се предоставя устно. В 1 държава членка лицето се уведомява с обикновено писмо, изпратено по пощата. В 3 държави членки полицейските органи могат в някои случаи да извършат уведомяването лично.

В 3 държави членки няма специални правила за уведомяване за удостоверението. Лицето, създаващо заплаха, може да бъде уведомено по различни начини, например по електронен път, чрез препоръчано писмо с обратна разписка, от доставчик на куриерски услуги или лично.

Държавите членки не са съобщили за наличие на повтарящи се проблеми при уведомяването на лицето, създаващо заплаха.

Съгласно Регламента лицето, създаващо заплаха, може да предприеме съдебни действия в сезираната държава членка. Лицето, създаващо заплаха, може да обжалва приспособяването на мярката за осигуряване на защита (член 11, параграф 5). В определени случаи[12] това лице може също така да поиска отказ на признаването или изпълнението на мярка за осигуряване на защита (член 13, параграф 1).

1 държава членка е предоставила статистически данни за действията, които лицата, създаващи заплаха, са предприели пред първоинстанционния съд. Имало е общо 13 искания през 2017 г., 28 през 2018 г. и 13 през 2019 г.

3.4. Издаване, обработване и изпращане на удостоверение (член 4, параграф 1 и член 5, параграф 1)

Лице, което се ползва от защита, може да поиска от издаващия орган на държавата членка по произход да издаде удостоверение (член 5, параграф 1) и

[12] Ако такова признаване явно противоречи на обществения ред на сезираната държава членка или ако е несъвместимо със съдебно решение, постановено или признато в тази държава членка.

да го изпрати до органи на друга държава членка за признаване и изпълнение. Съгласно член 4, параграф 1 от Регламента държавите членки трябва да признават мерки за осигуряване на защита, постановени в друга държава членка, без за това да е необходима специална процедура. Освен това тези мерки трябва да имат пряка изпълнителна сила в сезираната държава членка.

Използването на многоезичния стандартен формуляр, издаден съгласно член 5 от Регламента, включително неговото съдържание, е задоволително според всички 8 държави членки, предоставили мнения по въпроса.

7 от всички държави членки са осигурили възможност удостоверенията да се изпращат по електронен път. Освен това 5 държави членки са потвърдили, че удостоверенията за признаването на мерки за осигуряване на защита по граждански дела могат да бъдат обработвани с цифрови технологии. 4 от тези държави членки имат положителен опит в това отношение и нито една от тях няма отрицателен опит. Нито една държава членка не е уведомила Комисията за наличие на проблеми при изпращането на удостоверения. 1 държава членка обаче е отбелязала, че трябва да се попълват отделни стандартни формуляри, ако става въпрос за повече от едно лице. В такива случаи попълването на формулярите отнема повече време.

Нито една държава членка не е съобщила за наличие на повтарящ се проблем с процедурата, включително и във връзка със спазването на крайните срокове. И накрая, 4 държави членки са съобщили, че нямат данни или практически опит.

3.5. Поправяне или оттегляне на мярката за осигуряване на защита и на удостоверението (член 14, параграф 1 и член 9, параграф 1)

Мярката за осигуряване на защита може да бъде спряна, ограничена или оттеглена в държавата членка на произход. В този случай лицето, ползващо се от защита, или лицето, създаващо заплаха, може да поиска издаването на удостоверение, за да се гарантира, че тази промяна е отчетена в сезираната държава членка (член 14, параграф 1).

Ако удостоверението съдържа печатна грешка или е очевидно, че е издадено неправомерно, лицето, което се ползва от защита, или лицето, създаващо заплаха, може да поиска поправяне или оттегляне на удостоверението. Издаващият орган може да направи това и по собствена инициатива (член 9, параграф 1).

Използването на многоезичния стандартен формуляр, издаден съгласно член 14 от Регламента, включително неговото съдържание, е задоволително според всички 8 държави членки, предоставили мнения по въпроса.

Само 1 държава членка е предоставила информация за това колко време средно е необходимо за оттегляне или поправяне, и е посочила, че това отнема от 10 до 14 дни. Освен това 1 държава членка е предоставила информация, че в един случай удостоверението е трябвало да бъде поправено поради грешка при изчисляването.

В друга държава членка националното законодателство не предвижда краен срок за поправяне или оттегляне на удостоверението. В тази държава членка

въпросът се разглежда в открито съдебно заседание, за което участниците трябва да бъдат уведомени предварително. Следователно продължителността на процедурата може да се променя в зависимост от продължителността на това съдебно производство. И накрая, 9 държави членки или не са предоставили данни, или са посочили, че не са имали такива случаи.

3.6. Повишаване на осведомеността и обучение по въпросите на прилагането на Регламента

7 от всички държави членки са повишили осведомеността на съдебните органи и съдиите относно прилагането на Регламента, най-вече чрез използване на писма с информация, уебсайтове, наръчници и ръководства, адвокатски колегии и насоки.

В 5 държави членки са организирани обучения по прилагането на Регламента. В 4 от тях обаче обученията не са били специално съсредоточени върху Регламента, а по-скоро са били част от програми за съдии и/или длъжностни лица от съдебната система с по-обща перспектива.

4. СЪБИРАНЕ НА ДАННИ

През юли 2021 г. Комисията е изпратила на компетентните органи в държавите членки въпросник, за да събере данни и информация относно прилагането на Регламента след влизането му в сила. Комисията е получила отговори от 19 държави членки, от които 16 са потвърдили, че техните правни системи дават възможност да се постановяват и изпълняват мерки за осигуряване на защита по граждански дела.

Комисията е установила, че 10 държави членки (т.е. половината от държавите членки, по отношение на които се прилага Регламентът) са заявили, че не разполагат със статистически данни, разбити по мерки за осигуряване на защита по граждански дела. Следователно тези държави членки не са били в състояние да предоставят данни за броя на издадените или получените удостоверения съгласно Регламента. 7 от всички държави членки са предоставили данни, но са посочили изключително ниски стойности, както за издадените, така и за получените удостоверения (от 1 до 0). В 1 държава членка са били издадени 25 удостоверения.

14 от всички държави членки са отговорили, че не са имали случаи или не разполагат със статистически данни, разбити по искания за издаване на удостоверения, които са получили в качеството на държава членка по произход. От друга страна, 2 държави членки са предоставили информация, че всеки от техните компетентни органи съответно е получил по едно искане за издаване на удостоверение, като едното от тези искания е било отхвърлено.

Във въпросника също така е било отправено запитване за случаи, в които държавите членки, в качеството на сезирана държава членка, са изпълнили мярка за осигуряване на защита чрез удостоверението по член 5 и евентуално са приспособили такава мярка. 5 от всички държави членки са посочили, че не са имали такива случаи.

По същия начин 5 държави членки са посочили, че не са имали случаи на обжалване на приспособяването на мярка за осигуряване на защита.

Почти всички държави членки, които са отговорили на въпросника, са посочили, че нямат случаи (2 държави членки) или не разполагат с данни (9 държави членки), разбити по спрени, поправени или оттеглени мерки за осигуряване на защита по член 14 или член 9 от Регламента. Това е независимо дали те са били в качеството на държава членка на произход или на сезирана държава членка. В 1 държава членка 1 удостоверение е било поправено в съответствие с член 9 от Регламента поради грешка при изчисляването.

Както в окончателния доклад[13] по проект POEMS от 2015 г., така и в проучването[14] на Европейския парламент от 2017 г. вече е посочена липсата на надеждни и обществено достъпни данни относно издаването на заповеди за осигуряване на защита по граждански дела. И при двете проучвания е установено, че голям брой държави членки не водят редовна статистика и могат да се основават само на случайни проучвания. Освен това

13 van der Aa, S. et al., op. cit.

14 Служба на Европейския парламент за парламентарни изследвания, op. cit.

предоставената информация обикновено се отнася до определени заповеди за защита или определени части на държавата. Резултатите от проучванията водят до заключението, че големите разлики в данните, събрани в различните държави членки, показват, че реалното постановяване на мерки за осигуряване на защита по граждански дела е до голяма степен подценено. Резултатите от проучването от 2021 г. водят до подобно заключение. Липсата на данни, разбити по държави членки, в чиито правни системи е предвидена възможност за мерки за осигуряване на защита по граждански дела, поставя предизвикателства пред реалната оценка на използването на мерки за осигуряване на защита по граждански дела.

5. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Безпрепятственото функциониране на Регламента е от първостепенно значение за осигуряване на пълна и надеждна защита на жертвите на престъпления в ЕС, когато упражняват правото си на свободно движение.

Според заинтересованите държави членки същината на системата за взаимно признаване, създадена с Регламента (т.е. прилагането на многоезичния стандартен формуляр), е задоволителна. Освен това изглежда, че държавите членки не са срещнали сериозни проблеми при прилагането на основните аспекти на регламента, като например тези, свързани с издаването, обработването и изпращането на удостоверенията. Няколко държави членки могат да изпращат удостоверения по електронен път.

Държавите членки също така не съобщават за повтарящи се проблеми по отношение на процесуалните гаранции за лицето, създаващо заплаха. По-специално, когато става въпрос за уведомяване на това лице за мерките за осигуряване на защита, държавите членки прилагат различни процедури, като например уведомления с препоръчани писма, по електронен път или чрез лично уведомяване.

При анализа не са установени проблемни въпроси по отношение на поправянето или оттеглянето на мерки за осигуряване на защита. Някои държави членки са посочили, че нямат такива случаи.

Въпреки това, подобно на доклада относно изпълнението на Директивата относно европейската заповед за защита, анализът е показателен за това, че има вероятност различията в законите и практиките относно националните мерки за осигуряване на защита в ЕС да попречат на инструмента да разгърне пълния си потенциал и да окаже въздействие върху успеха на взаимното признаване на заповедите за защита. Съгласно анализа в определени случаи може да бъде трудно да се определи дали се прилага Директивата или Регламентът. Такива са например случаите, когато една заповед за защита включва няколко мерки от различно естество (гражданско, административно или наказателно).

Освен това настоящият доклад показва, че има възможности за подобряване на осведомеността относно Регламента в държавите членки. Насърчаването на повишаването на осведомеността и предоставянето на информация и насоки на практикуващите професионалисти и заинтересованите страни на национално равнище може да допринесе за по-доброто използване на Регламента.